

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-463/19 - 1

Zaak C-463/19

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

18 juni 2019

Verwijzende rechter:

Conseil de prud'hommes de Metz (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

15 mei 2019

Verzoekende partij:

Syndicat CFTC du personnel de la Caisse primaire d'assurance maladie de la Moselle

Verwerende partij:

Caisse primaire d'assurance maladie de Moselle

[OMISSIS]

[OMISSIS]

Vonnis d.d. 15 mei 2019

Het Syndicat CFTC DU PERSONNEL DE LA CAISSE PRIMAIRE D'ASSURANCE MALADIE DE LA MOSELLE (christelijke vakbond voor het personeel van het plaatselijk ziekenfonds van Moselle; hierna: „vakbond”)

[OMISSIS]

57000 METZ

[OMISSIS]

VERZOEKER

De CAISSE PRIMAIRE D'ASSURANCE MALADIE DE MOSELLE (plaatselijk ziekenfonds van Moselle; hierna: „ziekenfonds”)

[OMISSIS]
57751 METZ [OMISSIS]
[OMISSIS]
VERWEERDER
**MISSION NATIONALE DE CONTROLE ET
D'AUDIT DES ORGANISMES DE
SECURITE SOCIALE (nationaal orgaan voor
de controle en auditing van
socialezekerheidsorganen)**
[OMISSIS]
54035 NANCY [OMISSIS]
niet verschenen en niet vertegenwoordigd
INTERVENIËRENDE PARTIJ
[RECHTSPREKENDE FORMATIE]
[OMISSIS]
[OMISSIS]
PROCEDURE
- Datum waarop het verzoek is ingekomen:
27 december 2017
[OMISSIS]
Beslissing [OMISSIS] van 15 mei 2019

[Or. 2] Bij inleidende dagvaarding van 27/12/2017 [OMISSIS] heeft de vakbond het ziekenfonds gedagvaard voor [de Conseil de prud'hommes de Metz (arbeidsrechter Metz, Frankrijk)] [OMISSIS].

De vakbond verzoekt de Conseil de prud'hommes de Metz:

[OMISSIS]

vast te stellen dat de weigering van het ziekenfonds om de heer CY verlof als bedoeld in artikel 46 van de CCN (cao) toe te kennen discriminerend is,

het ziekenfonds te veroordelen tot betaling aan CY van het bedrag van 4 661,83 EUR bij wijze van schadevergoeding,

het ziekenfonds te veroordelen tot aanvulling van het salaris van CY voor het boekjaar 2016, zoals voor de werknemer[s] van het ziekenfonds op wie artikel 46 van de cao van toepassing is.

Voor zover nodig, gelet op artikel 267 VWEU,

aan het Hof voor te leggen de volgende prejudiciële vraag:

„Moet richtlijn 2006/54/EG, gelezen in het licht van de artikelen 8 en 157 VWEU, de algemene Unierechtelijke beginselen van gelijke behandeling en het verbod op discriminatie, en artikel 20, artikel 21, lid 1, en artikel 23 van het Handvest van de grondrechten van de Unie, aldus worden uitgelegd dat artikel 46 van de Franse

collectieve arbeidsovereenkomst voor socialezekerheidsorganen, op grond waarvan alleen aan de vrouwelijke werknemers van deze organen die zelf hun kinderen opvoeden na het zwangerschapsverlof een verlof van drie maanden met behoud van een half salaris of een verlof van anderhalve maand met behoud van het volledige salaris en een onbetaald verlof van een jaar wordt toegekend, niet onder de materiële werkingssfeer van deze richtlijn valt?"

[OMISSIS]

het ziekenfonds te veroordelen tot betaling [van een vergoeding voor de proceskosten] aan de vakbond en [OMISSIS] in de kosten.

In zijn antwoord verzoekt het ziekenfonds de Conseil de prud'hommes de Metz:

Primair:

te verklaren dat alle verzoeken van de vakbond tegen het ziekenfonds niet-ontvankelijk zijn.

Subsidiair:

vast te stellen dat de weigering van het ziekenfonds om aan CY het bijzondere verlof als bedoeld in artikel 46 van de Convention Collective Nationale de [Or. 3] Travail du Personnel des Organismes de Sécurité Sociale (Franse collectieve arbeidsovereenkomst voor het personeel van socialezekerheidsorganen; hierna: „cao”) toe te kennen, in het geheel niet discriminerend is,

alle verzoeken die de vakbond in opdracht van CY tegen het ziekenfonds heeft ingediend, af te wijzen,

het verzoek van de vakbond om een prejudiciële vraag voor te leggen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie af te wijzen,

het verzoek [om een vergoeding voor de proceskosten] van de vakbond af te wijzen,

de vakbond te veroordelen tot betaling aan het ziekenfonds van [een vergoeding voor de proceskosten],

de vakbond te veroordelen in alle kosten.

[OMISSIS]

[OMISSIS] [procesverloop]

FEITEN, VORDERINGEN EN ARGUMENTEN VAN PARTIJEN

Verzoeker merkt het volgende op:

De vakbond verzoekt de Conseil de prud’hommes de Metz vast te stellen dat de weigering van het ziekenfonds om het in artikel 46 van de cao bepaalde – dat in een verlov voor het opvoeden van het kind voorziet – toe te passen op CY, niet kan worden tegenworpen, omdat deze weigering discriminerend is, en het ziekenfonds te veroordelen tot toepassing van deze bepalingen op CY. De vakbond handelt op grond van artikel L1134-2 van de Code du Travail (Frans arbeidswetboek), dat bepaalt:

„Het is vakbondsorganisaties op nationaal of departementaal niveau of op het niveau van de overzeese gemeenschappen Saint-Barthélemy en Saint-Martin, of in het bedrijfsleven, toegestaan alle vorderingen die voortvloeien uit de toepassing van het in hoofdstuk II bepaalde, in te stellen.

Zij kunnen deze vorderingen instellen ten voordele van een sollicitant, een kandidaat voor een stage of een kandidaat voor een opleidingstraject in een onderneming, of een werknemer, onder de in artikel L. 1134-1 genoemde voorwaarden. De vakbondsorganisatie hoeft geen machtiging van de betrokkene over te leggen. Een schriftelijke mededeling over de vordering aan de betrokkene volstaat, mits deze niet binnen twee weken vanaf de datum waarop de vakbondsorganisatie hem in kennis heeft gesteld van haar voornemen een vordering in te stellen, bezwaar maakt.

Het is de betrokkene te allen tijde toegestaan te interveniëren in de door de vakbond aanhangig gemaakte procedure.”

CY is werknemer bij het ziekenfonds en heeft de functie van controleur uitkeringen in de categorie medewerker of leidinggevende, niveau 03S van de cao. Hij is vader van een dochtertje [Or. 4], geboren op 5 april 2016, en heeft niet kunnen profiteren van het in artikel 46 genoemde opvoedingsverlov, omdat dit zou zijn voorbehouden aan vrouwen.

Naar aanleiding van het verzoek van de vakbond om deze tekst tevens toe te passen op mannelijke werknemers heeft de directie van het ziekenfonds verklaard dat „*letterlijke toepassing van artikel 46 impliceert dat het verlov ingevolge de cao in het kader van een zwangerschap uitsluitend wordt toegekend aan de moeder (het vrouwelijke woord ‚werkneemster’ is gebruikt). Dit artikel kan derhalve niet van toepassing zijn op de vader. Dit artikel is niet discriminerend aangezien artikel 46 ondergeschikt is aan artikel 45, dat enkel van toepassing is op vrouwen. Aangezien artikel 45 niet op een man van toepassing kan zijn, kan artikel 46 dat evenmin.*”

De vakbond voert aan dat dit antwoord berust op een foutieve uitlegging van de teksten en discriminatie op grond van het geslacht inhoudt, wat zowel in het Unierecht als in het Franse arbeidsrecht verboden is.

Het is dus onjuist te stellen dat artikel 46 ondergeschikt is aan artikel 45.

Anders dan artikel 45, dat betrekking heeft op het verlof dat verband houdt met de zwangerschap en de bevalling en dat recht geeft op een verlof van 16 weken, zijnde het wettelijke verlof, houdt artikel 46 geen verband met een overweging van lichamelijke aard.

Toepassing van artikel 46 van de cao door het ziekenfonds resulteert in dubbele discriminatie:

- Van de werknemers:

Omdat mannelijke en vrouwelijke werknemers, vader of moeder, gelijk zijn wat betreft de verantwoordelijkheid om hun kind op te voeden. De mannelijke werknemers van het ziekenfonds zouden derhalve hetzelfde voordeel moeten genieten (namelijk tijd kunnen besteden aan de opvoeding van hun kind).

- Van het kind:

Artikel 46 betreft het wettige of natuurlijke kind, terwijl artikel 46 bis betrekking heeft op het adoptiekind. Deze twee teksten behandelen kinderen echter verschillend, afhankelijk van hun afstamming:

Het adoptiekind kan het voordeel genieten van de aanwezigheid van zijn vader of zijn moeder, terwijl het wettige of natuurlijke kind niet het voordeel kan genieten van de aanwezigheid van zijn vader.

Afhankelijk van de vraag of het kind al dan niet geadopteerd is, heeft alleen de vader van een adoptiekind recht op opvoedingsverlof, indien alleen de vader bij de instelling werkt.

Verweerder antwoordt:

[OMISSIS]

[OMISSIS] [Or. 5]

[OMISSIS] [beroep op gronden voor niet-ontvankelijkheid van nationaal recht] Daarom wordt de Conseil de prud'hommes de Metz primair verzocht te verklaren dat alle verzoeken van de vakbond tegen het ziekenfonds niet-ontvankelijk zijn.

Subsidiair wordt de Conseil de prud'hommes de Metz verzocht op te merken dat artikel 46, dat voorziet in een verlof van 3 maanden met behoud van een half salaris of een verlof van anderhalve maand met behoud van het volledige salaris en een onbetaald verlof van een jaar, op de toepassing waarvan de vakbond aanspraak maakt ten gunste van CY, ontegenzeggelijk deel uitmaakt van de cao-bepalingen inzake zwangerschap. Artikel 46, lid 1, van de cao verwijst uitdrukkelijk naar het in het vorige artikel van de cao bedoelde verlof, dat wil zeggen het wettelijke zwangerschapsverlof dat wordt genoemd in artikel 45.

Gelet op het arrest dat op 21 september 2017 is gewezen door de sociale kamer van de Cour de cassation (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Frankrijk), staat vast dat een mannelijke werknemer in het geheel geen beroep kan doen op toepassing van het in artikel 46 van de cao bepaalde.

Bovendien blijkt dat de uiteenzettingen van de vakbond met betrekking tot een vermeende discriminatie die zou plaatsvinden op grond van de afstamming van het kind, namelijk op grond van de vraag of het een natuurlijk kind of een adoptiekind betreft, in dit specifieke geschil niet ter zake doen, omdat aan deze rechter enkel een vermeende discriminatie tussen vrouwelijke en mannelijke werknemers is voorgelegd, die verband houdt met toepassing van artikel 46 van de cao, en niet de discriminatie ten nadele van een kind vanwege zijn afstamming, die verband houdt met toepassing van de artikelen 46 en 46 bis van de cao.

Wat de prejudiciële vraag betreft, beoogt de vakbond in het geheel niet enige uitlegging te verkrijgen van bovengenoemde Europese richtlijn, waarvan de voorwaarden voor het overige volledig duidelijk zijn, maar eenvoudig een bovennationale ongeldigverklaring van het in artikel 46 van de cao bepaalde, zoals toegepast door de sociale kamer van de Cour de cassation, te verkrijgen, een en ander in het licht van de algemene beginselen van gelijke behandeling en het verbod op discriminatie in het Unierecht.

Het Hof heeft er talloze malen aan herinnerd dat het niet bevoegd is de verenigbaarheid of conformiteit van het nationale recht, met inbegrip van de rechtspraak van de lidstaten, met het Unierecht te toetsen. Evenmin is het Hof bevoegd het nationale recht uit te leggen en het heeft in herinnering gebracht dat het aan de nationale rechterlijke instantie staat het nationale recht uit te leggen in het licht van het Unierecht.

De Conseil de prud’hommes de Metz zou het tussentijds door de vakbond geformuleerde verzoek, strekkende tot het voorleggen van een prejudiciële vraag aan het Hof, derhalve niet moeten inwilligen. **[Or. 6]**

Om die reden, de Conseil de prud’hommes de Metz:

Gelet op het procesdossier, de volgens de regels tijdens de behandeling overgelegde stukken en bijlagen van de partijen, gelet op het inleidende verzoek van verzoeker d.d. 21-12-2017,

Gelet op de conclusie van de vakbond van 18-06-2018 [OMISSIS], gelet op de conclusie van het ziekenfonds van 8-10-2018, [OMISSIS]

waarnaar wordt verwezen voor een nadere uiteenzetting van de feiten en middelen op grond van het in artikel 455 van de Code de procédure civile (Frans wetboek van burgerlijke rechtsvordering) bepaalde.

Ontvankelijkheid

[OMISSIS]

[OMISSIS] [beoordeling van de ontvankelijkheid]

Bijgevolg verklaart de Conseil de prud'hommes de Metz dat de procedure in overeenstemming is met het in artikel L. 1134-2 van de Code du Travail bepaalde en dat het verzoek van de vakbond ontvankelijk is.

Prejudiciële vraag

Gelet op de beslissing van de Cour de cassation van 21 september 2017, waarin in een mijlpaalarrest wordt bepaald dat het verlof in artikel 46 van de cao „*tot doel [heeft] een aanvullend zwangerschapsverlof toe te kennen*”,

Gelet op het in artikel 2 en artikel 3, lid 2, van het Verdrag (tot oprichting van de Europese Gemeenschap) bepaalde, alsmede de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie waarin is aangegeven dat de gelijkheid tussen mannen en vrouwen een „taak” en een doel van de Gemeenschap is, met een positieve verplichting deze in al haar handelingen te bevorderen. **Or. 7]**,

Gelet op de artikelen 21 en 23 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, die eveneens elke discriminatie op grond van geslacht verbieden en het recht op gelijke behandeling van mannen en vrouwen vastleggen op alle gebieden, met inbegrip van werkgelegenheid, beroep en beloning,

Gelet op artikel 267 VWEU, dat bepaalt dat „[h]et Hof van Justitie van de Europese Unie [...] bevoegd [is], bij wijze van prejudiciële beslissing, een uitspraak te doen:

[-] over de uitlegging van de Verdragen,

[-] over de geldigheid en de uitlegging van de handelingen van de instellingen, de organen of de instanties van de Unie.

Indien een vraag te dien aanzien wordt opgeworpen voor een rechterlijke instantie van een der lidstaten, kan deze instantie, indien zij een beslissing op dit punt noodzakelijk acht voor het wijzen van haar vonnis, het Hof van Justitie verzoeken over deze vraag een uitspraak te doen”.

In het licht van de mondelinge behandeling en de overgelegde stukken,

Beslist de Conseil de prud'hommes de Metz in een tussenvonnis aan het Hof de volgende vraag voor te leggen:

„Moet richtlijn 2006/54/EG, gelezen in het licht van de artikelen 8 en 157 VWEU, de algemene Unierechtelijke beginselen van gelijke behandeling en het verbod op discriminatie, en artikel 20, artikel 21, lid 1, en artikel 23 van het Handvest van de grondrechten van de Unie, aldus worden uitgelegd dat artikel 46 van de Franse collectieve arbeidsovereenkomst voor

socializekerheidsorganen, op grond waarvan alleen aan de vrouwelijke werknemers van deze organen die zelf hun kinderen opvoeden na het zwangerschapsverlof een verlof van drie maanden met behoud van een half salaris of een verlof van anderhalve maand met behoud van het volledige salaris en een onbetaald verlof van een jaar wordt toegekend, niet onder de materiële werkingssfeer van deze richtlijn valt?”

De Conseil de prud’hommes de Metz schorst derhalve de behandeling van de inhoudelijke vragen van de vakbond.

OP DEZE GRONDEN

Het vonniswijzend bureau van de Conseil de prud’hommes de Metz, sector diverse activiteiten, uitspraak doende in openbare zitting, op tegenspraak en in tussenvonnissen, na beraadslaging overeenkomstig de wet,

verklaart dat het verzoek van de vakbond ontvankelijk is,

wijst het verzoek van de vakbond inzake de prejudiciële vraag toe, [Or. 8]

Gelet op artikel 267 VWEU,

Stelt het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende vraag:

„Moet richtlijn 2006/54/EG, gelezen in het licht van de artikelen 8 en 157 VWEU, de algemene Unierechtelijke beginselen van gelijke behandeling en het verbod op discriminatie, en artikel 20, artikel 21, lid 1, en artikel 23 van het Handvest van de grondrechten van de Unie, aldus worden uitgelegd dat artikel 46 van de Franse collectieve arbeidsovereenkomst voor socialezekerheidsorganen, op grond waarvan alleen aan de vrouwelijke werknemers van deze organen die zelf hun kinderen opvoeden na het zwangerschapsverlof een verlof van drie maanden met behoud van een half salaris of een verlof van anderhalve maand met behoud van het volledige salaris en een onbetaald verlof van een jaar wordt toegekend, niet onder de materiële werkingssfeer van deze richtlijn valt?”

Dientengevolge:

wordt de inhoudelijke behandeling van de zaak geschorst tot de beslissing van het Hof van Justitie van de Europese Unie,

zal de procedure na het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie worden voortgezet op initiatief van de partijen,

[OMISSIS]